

Inserati se sprejemajo in veljajo trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. —
za pol leta . . . 5 " "
za četrt leta . . . 2 " "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Župnik Ramor pa „Slov. Narod.“

Gosp. župnik! kaj ste storili? S svojim glasovanjem v Brežicah veste, kaj ste storili? „Narod“ in njegovi bobnarji bodo znoreli. Par tednov je že, kar je bila volitev, pa „Narod“ vedno in vedno še vaše glasovanje vsestransko premišluje, pretuhtuje — hudovoljni bi znabiti rekli prežvekuje — zakaj ste takó, in ne po „Narodovih“ mislih volili, da ste narod slovenski izdali itd. Joj — kaj ste storili?

Dovolite, da tudi „Slovenec“ saj enkrat malo reč pregleda. Kaki namen ste g. župnik s svojim glasovanjem imeli, ne vemo, dokler sami ne govorite. Mislimo si pa to dvoje: Ali ste res odpadli od narodne stranke, ter nemškutar postali; ali pa ste hoteli djansko pokazati, kako grdo in nedosledno je ravnanje „mladoslovenec“. Za prvi namen: odpad od narodne stranke, bi vas pač ne mogli hvaliti, ker to bi bilo zoper naše prepričanje; si pa tudi komaj zamoremo misliti, da bi duhovnik postal kaki nedosleden in — neznačajen — izdajalec svojega naroda. Tudi „Slovenec“ bi moral k temu reči: Fej, take neznačajnosti! Zatoraj rajši mislimo, da ste drugi namen imeli: dejanje „mladoslovenec“ „in absurdo“ pokazati, in če je temu taka, vam očitno kličemo: Dobro! Kakor številke kažejo, bi bilo zelo vse eno, ali ste vi in še kakih pet z vami glasovali za g. Žnidaršiča, ali pa za g. Lenčeka; zadržanju „mladoslovenec“ ste pa neizbrisljivo sramno znamenje na čelo pritisknili.

Slovenec je katoličan in sicer veren katoličan; naj tudi kter v svoji mladosti marsiktere

surovosti in burke — kterih se ve da ne moremo hvaliti — uganja; pozneje le spozna in obžaluje, ter ostane veren kristjan. Kaj pa „mladoslovenec“? Oni so postali popolno odpadniki — turški janičari. Vse, kar je katoličanom spoštljivega in svetega, zaničujejo in zasramujejo. Od vsega kršanstva jim je ostala le ena resnica, da jo — zlo rabijo! Od ljubezni svete vere Jezusove vedo milo in sladko govoriti, znabiti se jim tudi solze uderejo, kadar jim kdo pretrdo za žilo pošlata. Kadar pa sami brez vsakoršne sramožljivosti lažejo, obrekujejo in psjujejo, takrat ne vedo nič od ljubezni sv. vere Jezusove. Vi hinavci — farizeji!

Pred nekaj leti je menda nekdo rekel: Rajši volim nemškutarja, kakor „mladoslovenca“. To je napravilo grozno vpitje po maloslovenskem taborju. Tudi nam se je izrek takrat malo pretrd zdel; ali danes naravnost rečemo: Mož je vedel, kaj je rekel in „mladoslovenec“ že od prvega začetka poznal, ko smo mogli drugi navadni ljudje enako resnico še le pozneje iz njihovega zadržanja posneti. Da — nemškutar je naš narodni nasprotnik, pa je saj očiten nasprotnik, ter se ne hlina narodnjaka; pri vsem tem pa zamore še vero imeti, ker nemškutarja in kršanstvo si nista izključljivo nasproti. Kdor pa se mladoslovencem pridruži, se s tem loči od vernega kršanstva. Le slaboumneži tega ne spoznajo in optimisti znabiti še ugovarjajo in zagovarjajo; v resnici pa je „mladoslovenstvo“ — brezverstvo. Toraj brez dvoma za slovenski narod škodljivo in pogubno.

„Mladoslovenec“ so pač zapisali na svoj prapor: „Vse za narod in omiko“, da s tem

— liščke lové. In da bi jih še več vlovili, vedno bobnajo: „vera ni v nevarnosti“! To, dragi maloslovenčki! brez vas vemo. Da bi bilo v vaši moči, bi bila že v nevarnosti; pa Kristus si ni mladoslovenskih podpornikov izvolil. Če je dozdej malikovavski in odpadniški kralji in cesarji in celo peklenske moči niso premagale, je gotovo mladoslovenske tudi ne bodo. Toda njih dejanje je pogubno za slovenski narod, ker mladoslovenec katoliški značaj ljudstva povsod zatirajo in zasramujejo, kjer in kodar morejo. Da vse drugo zamolčimo, pogledimo le njihovo zadržanje pri volitvah, ker volitve so dale povod tem vrsticam. Kako hujskanje je tu zoper „klerikalce“! Da vnanjega zadržanja pri volitvah ne bomo pretresovali, — prišle bi lepe reči na dan —, pogledimo le njihov organ „Slov. Narod“. Da bi svoj cilj in konec ložej dosegli, tu obrekujejo, zasramujejo in z blatom ometavajo najveljavniše može; jim pridevajo priimke in psovke, kakor delajo le paglavci na ulicah (nemci jim pravijo Gassenbuben in njih dejanje gassenbübisich). Glej, to je „mladoslovenska“ — „omika“! Kadar jim pa ni kaj po volji, kedar se jim resnica z navadno kranjsko besedo pové (ne psuje se ve da nobeden, zato pa je tudi stanje katoliškega lista nasproti liberalno-mladoslovenskim tako težavno — psovke so malim duhovom vselej najbolj tehtne in mikavne), oj takrat cvilijo in tarnajo ter po lisičje od krščanske ljubezni sv. vere Jezusove pridigujejo, kakor bi bili vsi doktorji sv. pisma.

Komu ne pridejo na misel hinavski farizeji! In da te, „Narode“! tvoje ljubeznivosti prepričamo, rečemo na priliko le to: Naj bi

Podlistek.

Papež in njegova posvetna oblast.

(Dalje.)

Tri leta pozneje je prišel Rim v ravno tako nevarnost. Prišel je iz Afrike Genzerih s svojimi Vandali, ki so svoje veselje razodevali zlasti v požiganji in pokončevanji vsega, kar jim je prišlo v roke. Gotovo bi bil tudi Rim čutiti moral vandalsko divjost, ko bi se ga spet papež ne bil usmilil. S prošnjami in darovi je dosegel Leon Veliki vse, kar je sploh mogoče doseči od zmagovalca, kakoršen je bil Genzerih, namreč, da vsaj požigal in moril ni! Drugič je bil tedaj Rim otet strašne osode! Papež spet je bil njegov rešitelj!

V 7. stoletju so pretile Rimu nove nevarnosti; sedaj pa od strani Longobardov, ki so se bili naselili na gornjem Laškem in zmerom škilili v Rim, kterege so na vsak način hoteli

imeti za glavno mesto svojega kraljestva. Ne-prenemoma so napadali sosedne južne k vshodno-rimskemu cesarstvu spadajoče dežele. Ker so se pa bizantinski cesarji malo brigali za svoje podložne takraj Adrije, so si Longobardi lahko prisvojevali eno deželo za drugo. Tako jim je bila kmalo pot odprta v Rim! Luitprand je bil prvi, ki ga je oblegel! Kakor nekdanj Leon Veliki pred Atilo, tako je stopil sedaj Gregorij II. pred Luitpranda in s svojo zgovornostjo ne samo to dosegel, da je kralj popustil vse sovražno početje zoper „večno mesto“, ampak da je tudi svoj kraljevi plašč, svojo zlato krono, svoj meč in dragocenna darila položil na grob sv. Petra in Pavla l. 729. Sicer je pozneje začel zopet rogoviliti, a papež Caharija ga je pripravil tako daleč, da je odstopil in nazaj dal vse podjarmane dežele. —

Svojo veljavo in moralično moč je ravno ta papež pokazal tudi pri Luitprandovem nasledniku, kralju Rahis-u, ki je imel enako hudobne naklepe zoper Rim. Vsled resnobnega opominjevanja papeževega je pa popustil svoje sovražno podvzetje zoper Rim, zraven pa še

odpovedal se kraljevi časti in šel v samostan Monte-Cassino l. 750.

To so najimenitniše zasluge, ktere so imeli papeži za rimsko mesto in bližnje laške pokrajine. Da molčimo o družih, vprašamo le: Kje je kak vladar, ki bi se mogel tudi v tem oziru meriti s papeži? Po vsi pravici pravi tedaj z ozirom na vse te zasluge slavni protestantovski zgodovinar Janez Müller: „Ako natorna pravičnost more določiti, je gotovo po pravici papež gospod čez Rim, ker brez njega Rima ne bi bilo več!“ Ali slišite to vi vsi, ki odobrujete oropanje vašega očeta v Rimu? Pomislite, tako ne govori kak katoličan, ampak trd protestant; od njega se učite pravicoljubnosti! Pa se ve, pred resnico tudi najhujši sovražnik ne more zatisniti oči, če mu le strast še ni vzela daru zdravega presojevanja, le naši liberaluhi, ki se jezijo, ako jih nimamo za katoličane, ne vidijo, akoravno imajo oči, in ne slišijo, akoravno imajo ušesa.

(Dalje prih.)

bili v Ljubljani konservativni staroslovenci namesto g. dr. Moše-ta družega kandidata postavili, o j kako vpitje po mladoslovenskem Izraelu! kako bi se vam bilo mudilo pitati jih z izdajalci itd., vse za omiko in narod! Ali kali! Naj bi bili v Brežicah katoliški Štajarci namesto g. Lenčeka za kandidata postavili g. kanonika Kosarja in za-nj glasovali, smel bi glavo staviti, da bi bili mladoslovenci za nemškutarja glasovali in hiteli kompromise delati, kakor ste jih v enaki priliki že delali, ne dolgo tega; vse za edinost, narod in omiko, kaj ne! Ja Bauer das ist was anderes — kmetič, to je kaj družega! Da, da, za nedoslednega, neznačajnega, brezverskega mladoslovenca! Mi pa mislimo: kar je komu prav, mora tudi drugi odobriti. Se ve, da mladoslovenci imajo drugo logiko in druge postavbe; kar je njim prav, mora vsem prav biti, ker so nezmotljivi — za-nje prostost, za druge sila. —

Zato konečno še enkrat: Če ste g. župnik za nemškutarja glasovali zapustivši narodno reč, je vaše djanje neznačajno in graje vredno; ste pa namen in pogum imeli s svojim glasovanjem „mladoslovencem“ dejansko pokazati njihovo nedosledno, neznačajno, protinardno zadržanje, prav ste storili — naj se saj enkrat za nos primejo. Bodi pa kakor rado, gotovo ste jim hudo past nastavili, iz ktere se ne pride, kakor le s poboljšanjem. Bomo videli!

Veronauk v naših srednjih šolah.

II.

Profesor Hezilo: „Najprej pravim, da ni res, da je gimnazijalec v večih nevarnostih kot kmet ali seljan. Vsaj duhovni na deželi vedno pridigujejo, kako spridena je mladina. Poleg namišljenega trpljenja papeževega, poleg psovjanja svobode in vede so prestopki šeste zapovedi malo da ne edina tvarina njihovim pridigam. Neke bolezni po spričevanju zdravnikov po deželi niso manj razširjene kot po mestu. Tatvina, nečistost, pijanost, težko telesno poškodovanje, uboj, grda nezmernost in hudovoljno zaničevanje vsega spodobnega vedenja, velikrat sparjeno s preklicano versko pregorečnostjo (Religionsfanatismus) značijo odraslo mladino po deželi nasproti študujočim ali dijakom v mestu. Sodnije spričujejo to z dokazi. Krivo vsega tega je čisto pomanjkanje poduka v nramni in v potrebnih svetovnih rečeh (in der Moral und in den wissenschaften profanen Dingen).“

Katehet Istinič: Da bi res ne bilo v mestu večih nevarnosti učencu, kjer biva brez skrbnih starišev, v zanikarnih stanovališčih, v gostilnicah, kazališčih, po bukvah; koliko mu prihaja sedanji čas že od brezverskih profesorjev! Kaka je pa mladina po mestih? Doslej nisem mislil, da hodiš tako marljivo pridige poslušat po deželi; odkod bi jih sicer vedel? Ali je trpljenje papeževo domišljevano ali resnično, o tem mi tebi ni govoriti; prašam le, kdo psuje svobodo in vedo? Ako nekteri pridigujejo večkrat o šesti zapovedi; smeš li to trditi sploh? Pa še to ni res; in kjer pridigujejo, je že treba; in po tvojem sklepanji bi nečistosti skor nikjer ne smelo biti vsled tolikanj nramnostnega podučevanja, pa jo vendar naštevaš med drugimi pregrehami. O boleznih in ostalih hudobijah, praviš, spričujejo zdravniki pa sodniki; ali spričaj tukaj tudi ti! Kdo ti more sicer verjeti? Da bi nramnostnega in drugače v posvetnih rečeh potrebnega poduka pomanjkovalo, kolika laž! Kaj pa delajo šole?

H. „Ako duhovni daljno podučevanje v verstvu zahtevajo kot branilo proti nevarnostim zapeljevanja pri šolski mladini, zakaj utegujejo njim to brambo ravno sedaj, ko nevarnosti najhujše protijo, o začetku študij vseučiliških? Se ve, da je poprejšnja navada, tudi vseučilišnike siliti v verstveno kuto (die confessionelle Zwangsjacke), ravno dokazala, da nramna priprava na gimnazijah ni nič vredna.“

I. Mar duhovni utegujejo ono branilo vseučilišnikom? Ali morda krščanska cerkev? Sila ni nikjer mila; dobra navada pa je krepka. Je-li nekdanja navada pa nekdanji dokaz tudi spričevanje, da po sedanjih, ali morda ravno naših gimnazijah nramnostna priprava tudi sedaj še nič ni vredna?

H. „Zakaj ne zapoveduje dalje cerkev tudi rokodelskim, obrtnijskim in trgovskim učencem, ki se nahajajo v enakih nevarnostih, naj čez dvajseto leto svoje starosti poslušajo vsaki teden versko podučevanje, iz glave se učijo zbornih določil in svetopisemskih rekov, naj po petkrat na leto k spovedi in večkrat na teden k maši hodijo?“

I. Da bi mogla, kako rada bi cerkev velévala kaj tacega, svesta si, da bi ne bilo napačno; ker pa ne more, pa svetuje, priporoča, pospešuje, in ravno duhovni podpirajo to po družtvih in bratovščinah, da še po večkrat hodijo mnogi k sv. maši in k spovedi, kakor je tebi drago, ter se učijo raznih koristnih ved in umetnij! (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 11. sept.

Avstrijske dežele.

Cesar so se iz Prage 9. t. m. podali k vojaškim vajam v Brandiž. Prav šegavo je, kako ustavoverni listi skušajo dokazati, da cesarjevo bivanje v Pragi ne daje nikakoršnega upanja za spravo med Čehi in državo. Vsi odgovori cesarjevi na razna pozdravila, pravijo, so bili od ministrov sestavljeni! Dobro, potem pa bi bili morali ministri tudi raznim deputacijam naročiti, kako naj cesarja pozdravijo. Ustavoverci se tudi tolažijo s tem, da cesar pri svojem prihodu na kolodvoru niso nagovorili nobenega mestnega svetovalca, kar je tem bolj čudno in pomenljivo, ker so v Beravnu najprisrčneje pozdravili mladočeha Trojana. Tudi se politika v nagovorih, s kterimi so deputacije pozdravljale cesarja, ni čisto nič omenjala. To je bilo od previdnosti Čehov pričakovati, ustavoverci brž ko ne ne bi tako previdno ravnali. Tudi odgovori cesarjevi se politike niso dotikali, pa „N. fr. Presse“ hoče vendar le pri nekterih najti dokaz, da „ustava“ ostane pri svoji veljavi. V odgovoru na adresu pražkega mesta, pravi, je cesar omenil varstva postav in od njega podeljenih naprav; českih deputacij, ki so mu hotele izročiti adrese za spravo, ni sprejel, njim pa, ki so prosili za česko vseučilišče v Pragi, je odgovoril, da bode prošnjo izročil ministerstvu. Le ljudje, ki za vsako bilko popadejo, da bi se obdržali na krmilu, morejo v teh besedah najti dokaz, da „ustava“ ni v nevarnosti. Pa pri vsem tem jim precejšnjo skrb dela, da Andrassy ni šel s cesarjem v Prago in da ministerski predsednik, ki je bil tje prišel, je 18 ur pred prihodom cesarjevim zopet odrinil. Vradni listi hočejo ravno s tem dokazati, da edini namen popotovanja so vojaške vaje. To je res; pa česko ljudstvo se je te prilike poslužilo, da je cesarju sijajno pokazalo svojo vdanost in zvestobo, in to ne more biti brez dobrih nasledkov. „Ker se ne

da več tajiti“, piše „Politik“ od 8. septembra, „da je ljudstvo pri cesarjevem obiskovanju polit. vprašanje stavilo na prvo mesto, začeli so nas ustavoverci psovati, češ, da beguni od l. 1868 in napihnjeni deklaranti so se zdaj priplazili k cesarju ter za spravo beračijo. Pa ne prihljenost, ne beračenje nas danes k cesarju ne pripelje; stališče čudnih liberalcev iz dobe konfiskacij je omajeno in dolžnost naša je iskati akcije, če je pa ne najdemo, ali ne najdemo primerne, vrniti se tje nazaj, kjer so nas videli že 12 let sem in od koder nas ne bodo spravili ne naši očitni sovražniki, ne naši potuhnjeni prijatelji. . . . Danes nas k cesarju ne pelje prilizjenost, ne lovljenje redov, ne nečimurnost, ne ginjenost (Sentimentalität), ampak skupne koristi, ktere danes po mnenju vsakega previdnega človeka dinastijo in Česko skupaj vežejo.“

Najbolj pomenljive med cesarjevimi odgovori so gotovo besede, s kterimi je odgovoril na pozdrav kardinala Schwarzenberga, ki je cesarja ogovoril nekako tako-le: Cerkev od časa do časa trpi preganjanja, ali krvava ali nekervava. Dasi pri nas krvavega preganjanja še ni, mora cerkev vendar-le prenašati veliko hudih napadov; in dasi bode vse te, kakor zmerom, zmagovalno prestala, se je vendar le bati, da jih veliko pri tem zgubi svoje zveličanje. Da se število teh kolikor mogoče zmanjša, zato priporočimo cerkev varstvu Vašega Veličanstva. Cesar so na to odgovorili: Če sem bil dozdej po okolščinah zadržan za brambo cerkve to storiti, kar je moje srce zahtevalo, in si zaradi tega nisem mogel pridobiti nobenih zaslug za cerkev, sem si vendar svest, da sem veliko zabranil, kar bi bilo moralo cerkvi še bolj škodovati, kakor to, kar se je njej na kvar res godilo. Obljubim, da hočem po svoji moči in po okolščinah varovati katoliško cerkev. So mar tudi ta odgovor postavili ministri? Ko se jim je predstavil semeniški vodja, ga cesar vprašajo, koliko bogoslovcev da ima? Prav malo, je bil odgovor, in še ti so skoro vsi vojaki (cesar se močno začudijo) raznih vrst, od častnika do prostaka.

Mrvaški zbor je sprejel šolsko postavo, ki cerkvi jemlje skoro ves vpliv do ljudskih šol. Poslanec Lehpamer je predlagal, da bi v deželnem šolskem svetu sedel tudi zastopnik škofijstva, pa predlog ni obveljal. Živahen razgovor se je bil vnel pri predlogu dr. Brlica, da v srbskih srenjah je učni jezik srbski, kar se je z majhno večino sprejelo, in pa o predlogu poslanca Grčiča, da srbski narodni kongres vsled nove postave ne izgublja svoje dosedanje pravice gledé vravnjanja, oskrbovanja in vzdržanja ljudskih šol in preparandij. Pa ta predlog je bil zavržen z vsemi glasovi proti 7. V seji 9. t. m. se je sklenilo spustiti se v razpravo tiskovne postave. Predlog dr. Brlica, kavcijo za periodične liste od 4000 gld. znižati na 2000 gld., je bil zavržen.

Vnanje države.

Iz Berolina se poroča, da kapitan Werner ostane v službi. Tako želi cesar sam, ki je jako omečil graje v razsodbinem pismu. Pomenljivo je tudi to, da je bila vojaška sodba Wernerja prvokrat že obsodila, da je pa cesar razsodbo ovrigel zaradi neke formalne pomanjkljivosti(?). To kaže, da so bili v višjih krogih z ravnanjem Wernerjevim čisto zadovoljni.

V francoskem mestu Mèze so se ljudje 4. t. m. puntali. Žandarji so morali na nje streljati in so jih 19 ranili, od kterih je eden že umrl. Tudi v Lyonu so nekaj rogo-

vilili. — List „Univers“ je zaradi nekega članka o pripoznanju vlade Serranove za 14 dni prepovedan.

Iz Španjskega je bilo te dni slišati, da bode Serrano postal cesar (!), če pruski princ Fridrih Karl ponujene mu krone ne bo hotel prevzeti. Za poveljnika severne armade je imenovan Lasserna. — Karlisti so se spred Puicerde umaknili; začeli so pa oblegati Pampeluno. Neki telegram poroča, da je general Lopez Pinto Karliste po dolgi bitvi pri Mori premagal; drugi iz Londona pa naznanja, da so Karlisti streljali na nek železničen vlak, misle, da se na njem peljeta avstrijski in nemški poslanec (?). Ljudstvo(?) je neki omenjena poslanca z navdušenostjo sprejelo.

Na **Angleškem** je nedavno h katoliški cerkvi prestopil markiz Ripon, ki je bil l. 1863 komaj 36 let star, že vojni minister. Ripon je silno bogat in ima 300,000 gold. letnih dohodkov.

V **Ameriki** je strašen vihar poškodoval 4. podmorske telegrafe med Neufundlandom in New-Yorkom. Ravno te dni so pa dodelali že peti taki telegraf.

Izvirni dopisi.

Iz Žužemberka, 9. sept. (V pojasnjenju.) Verjemite, da kar osupnile so nas besede, ktere ste posneli v mnogocenjenem „Slovenu“ iz „Sl. Naroda“, ktere njegov dopisnik iz Žužemberka zakliče duhovščini: „Vi duhovniki, kako vam neki ide zasluga, če si prizadevate sicer zmožno, bistroumno ljudstvo ohraniti v stari bedariji!“

Gotovo velja to najpred duhovništvu fare žužemberške, zato je naša dolžnost to vsaj malo pojasniti, da izobraženi svet ne bo mislil, da pri nas tekoči artikel, kteri se duhovstvu oponaša, „die Volksverdummung“, tako cvete in zori!

Kdor le količkaj pozna delovanje tukajšnje duhovščine, mora pripoznati, da, akoravno ne more vsega doseči, da si vendar vestno prizadeva to storiti, kar se od duhovna tirjati zamore. Najlože se pa to, da si duhovništvo žužemberško ne prizadeva sicer zmožno bistroumno ljudstvo ohraniti „v stari bedariji“, razvidi iz tega, da smo od vsih treh dušnih pastirjev slišali mnogo podučnih govorov, v kterih se ni samo na to gledalo, da bi ljudstvo samo za trenutek ginjeno solze točilo, ampak da bi verske resnice temeljito zapopadlo, vražam, krivim mislim in napačnim navadam pa slovo dalo. Ravno nedeljo potem, ko je med tednom toča pobila, slišali smo o tej nesreči v jutranjem govoru to-le: „Glejte, zdaj je zmed vas marsikterega strašna nesreča zadela. Vse vaše upanje je splavalo po vodi, ves trud vaših rok je zastonj! kaj hočemo zdaj storiti? Bomo to temu ali drugemu sovražniku pripisovali, kakor da bi bil on to učinil? se bomo li grozili, ali proti nebu žugaje Boga rotili? Gotovo ne! Pač pa nam bi se čudno zdelo, ko bi Bog vsacega željo in prošnjo uslišal. Za ta pridelek je treba mokrote, za družega je suša boljša, vsaj za grozdje vsak želj dosti gorkote, ktera mu daje pravo moč! Kdor ima pa blizo vinograda njivo, bi znal zahtevati drugo vreme, da mu pekoče solnce vsega ne posmodi; tako bi hotela dva soseda različno vreme imeti! Kdo bi si vendar zamogel misliti, da se bo slehernemu godilo, kakor bo hotel? Gospod Bog prepusti prigodke pod nebom natornim postavam, ktere je pa on vstanovil, po kterih se vrtijo dan in noč, solnce in dež, dobro in slabo vreme, po kterih burja razsaja in toča bije.

Te postave bodo trpele do konca sveta, in le Bog jih zamore ovirati. Toraj je nespametno misliti, da duhovniki zamorejo točo ustaviti. Če bi temu bilo tako, bi najvišji duhoven, naš ljubeznjivi oče papež Pij IX., kterih ljubo in milo srce je po celem svetu znano, nevihtam po celem svetu zaukazali, da bi ljudje nikdar ne imeli trpeti zaradi nesreče!! Mi le zamoremo po cerkvenih molitvah Boga prositi, ali pa bomo uslišani ali ne, to je pa vse kaj družega. Ker smo vsi grešniki in bo večnost strašna, moramo Boga prositi, da naj nas tukaj tepe in pokori, da nam le v večnosti prizanes. Saj mora marsikdo pripoznati, da če ga živina pri plugu ni ubogala, se je rotill, mesto da bi prosil blagoslova za zemljo; vsak dobro ve, da če je več in boljšega vina, se gotovo potem tudi več nerodnosti godi, da se Bog bolj žali. Kdor se toraj grešnega čuti, naj potrka na prsi in reče: „Grešen človek sem, kar sem za greh zaslužil, še vsega prejel nisem! Pravični naj se pa spomni, da, kterega Bog ljubi, ga tepe, in naj si vzame Joba v izgled, ki je pač več zgubil, kakor svoj poljski pridelek, pa pri vsem tem le rekel: Če smo dobro prejeli iz rok Gospodovih, kaj bi tudi slabega ne sprejemali. V vsih teh rečeh Job ni grešil, pristavi sv. pismo, in nič nespametnega ni govoril zoper Gospoda!“

Zdaj naj pa še kdo reče, da si duhovništvo prizadeva sicer zmožno in bistroumno ljudstvo ohraniti v stari bedariji! Če sam žužemberški duhoven ovrže vražo, kakor da bi duhovniki mogli točo „panati“, bo potem sicer „zmožno in bistroumno ljudstvo“ gotovo lahko umelo, da se tudi dijaki, ki „žegnove“ nimajo, iz golega dolzega časa z močmi podnebja ne igrajo ter toče ne napravljajo.

Sicer pa naj omenimo, da so tej vraži sami dijaki, se ve da, naši predniki, dali povod, ko je marsikter, ki je komaj v 7. 8. šolo pogledal, ljudem norčevaje se pravil, da se tukaj coprati, grom, blisk in tresk napravljati učé.

Dopisniku iz Žužemberka bi pa svetovali, popred ali dobro govore duhovstva poslušati, ali pa se popred dobro informirati drugej, kakor pa brez vzroka v svojih stilističnih vajah najpopred tukajšnji, potem pa tudi vsi drugi duhovščini očitati: „Vi duhovniki, kakošna vam neki zasluga, če si prizadevate sicer zmožno bistroumno ljudstvo ohraniti v stari bedariji!“

Iz Dolenjskega 9. sept. Ni še davno, kar se je v Ložu nekemu frančiškanku iz Reke pripetilo, da so ga žandarji prijeli in pred sodnijo tirali. Zdaj se je pa v Žaljnah nekemu „fratru“ ali bratu skoro enaka pripetila. Ko je ta brat namreč odkosil pri gospodu župniku in se podal zopet na biro, ga zapazi žandar, gre brž še po tovariša in pride z njim nazaj ter vstavi brata, prašaje ga po pismenih izkazih. Brat mu jih pokaže, a to ni zadosti žandarjema, marveč ženeta ga do Grosupljega, kjer jo pa v krčmo vkreneta, svojega „vjetnika“ zunaj pustivši. Brat, kteremu se je mudilo v Ljubljano, sili in sili, da bi se napotili, a žandarja se ne zmenita, dasiravno se že bliža noč. Tako je brat prisiljen, sam najeti si voz, na kterem se potem vsi v Ljubljano podajo. Se vé, tu pri okrajni sodnji niso delali z bratom tako, kakor v Ložu, marveč bil je brez govora v samostan spuščen.

Naši žandarji so, kakor se iz tega vidi, zeló „pridni“, — a vselej ne. Pripovedoval nam je posestnik, da je, peljaje se čez hrib proti Višnjigori s še 7 čvrstimi tovarši, naletel na veliko trumo cigánov, ki so obsuli voza in se obnašali tako silno in nadležno, da so se

jih popotniki znebili še le, ko so jim dali precej denarja. Ko bi pa ne bili tako čvrsti in njih ne sedem, gotovo bi jih bili ti cigani do nazega slekli, ravno tako, kakor so nekemu revežu iz Višnjegore vso njivo krompirja pokopali, pa nisem še čul, da bi jih bili žandarji prijeli in odgnali. Tu, tu je pridnost žandarjev na pravem mestu, tu pri ljudeh, ki, ako jim ne daš, ti s silo vzamejo, kar vidijo.

Razne reči.

— G. fajmošter Pintar se je dežel-nemu poslanstvu odpovedal.

— Zahvala. Dram. društva odbor, sklenivši nabiro za pokritje društvenega deficita, izreka stem svojo narsrčnejšo hvalo vsem častitim p. n. domoljubom, kateri so pripomogli, da se je ta nabira tako častno izvršila. Potrjevalne listke o sprejetih novcih bodo sprejeli vsi častiti p. n. darovalci še posebej.

V Ljubljani 12. septembra 1874.

Odbor „Dramatičnega društva“.

— Duhovske spremembe: Č. g. Jož. Gerčar, duh. pom. v Šent-Rupertu, je dobil faro Sv. Trojice. — Č. gosp. Fr. Stermole, lokalist v Kokri, gre v pokoj in Kokra je razpisana 3. sept.

— Statistična poročila. Meseca julija se je rodilo v Trstu 348 otrok; nmrlo pa je 425 oseb; porok je bilo 45. Največ jih je umrlo dne 31. julija in sicer 16. — Največa vročina 37°6 je bila 12. julija, najmanja pa 16°6. 27. julija.

Zaklanih je bilo 1287 volov, 2 bika, 103 krave, 5 konj, 1800 telet, 2146 koštrunov, 157 jagnjet.

— Nalezljive bolezni, in sicer ovčje kože so se v Trstu zapazile na 9. koštrunih, zaradi tega so bili tudi konfiscirani. —

— Hudodelstvo. Iz dramlješke fare, dekanije Šmarijske na Štaj., se nam piše: Dva fanta sta snubila neko deklino, in ko enemu odreče, ga zgrabi taka jeza, da reče: Ker je nisem dobil jaz, je tudi ti ne bodeš imel. Začne tedaj priložnosti iskati, da bi se zmaščeval, in, žalibog, prehitro jo najde. Ko gresta pretečeno nedeljo 6. t. m. mladi ženin in nevesta po gozdu proti domu, skoči hudobnež z nožem na-nju, ter nevesto koj usmrti, mladenčca pa le rani. Potem pa še zavriska in pravi: „Danes sem tebe, jutri bodem pa sebe.“

Pri vsem tem pa se še kaže, kakor da bi bilo vse v najlepšem redu, kajti žandarji menda nimajo družega opravila, nego uboge kapucinske brate loviti in jih prijemati. Kakor je „Slov.“ povedal iz Loža, tako se je godilo tudi celjskemu bratu, kterega je žandar vlekell celih 6 ur daleč proti Piiberku k okrajni gosposki, pa prav po nedolžnem, ker so ga gospodje precej izpustili kot nedolžnega.

— Goveja kuga se je v varaždinskem okraju na Hrvaškem zopet pokazala; zato se je meja proti Štajarski zaprla.

— Obešena bosta na Grškem te dni dva gimnazijalna učenca, ki sta umorila gimnazijskega ravnatelja, ker sta mogla eno leto ponavljati.

— V blaženi Italiji so ljudje v taki nevarnosti pred roparji, da je vlada razpisala darila za vlovenje ali usmrtenje najhujših razbojnikov.

Za pogorelee na Vrhniki:

Iz Dolenje vasi pri Ribnici 6 gl. 50 kr.

Za nesrečne Dolenjce:

Iz Dolenje vasi pri Ribnici 6 gl. 50 kr.

Umrli so:

4. sept. Blaž Galin, delavec, 40 l., za plj. sušico. — Pr. Vehovec, delavec, 44 l., za spridenjem krvi. — Fr. Bučarju, reg. trompetarju otrok žensk. spola, 2 uri, za srčnim mrtvoudom.
 5. sept. Val. Klopčič, zasebnika otrok, 6 m., za drizgo. — Franciška Lipovec, šivilja, 58 l., za rakom v želodcu.
 6. sept. Anton Kavčič, čevljarjev sin, 8 l., za pljučnim oslabljenjem.

Eksekutivne dražbe.

14. sept. 3. Jak. Derganc-ovo iz Metlike (2150 gl.) v Metliki. — 2. Štef. Mahnič-ovo iz Šent. Mihela (1073 gl.) v Senožečah. — 1. Karol. Fabijan-ove (65000 gl.), — 1. J. V. Markhart-ovo iz Nove cerkve (128573 gl.), — 3. Mat. Skuk-ovo iz Učevk (910 gl.), vse v Ljubljani.
 15. sept. 2. Neže Brizki-jeve iz Štruncice (305 gl.) v Kočevji. — 2. Val. Vesel-ovo iz Retij (800 gl.) v Ribnici. — 2. Fil. Jak. Žorž-ovo s Slapa (1070 gl.) v Vipavi. — 2. Fr. Ehrfeld, restavrater v konkurzu, 2. Fr. Fink, krojač v konkurzu, obe v Ljubljani. — 1. Mark. Rozman-ovo iz Kraš (565 gl.) v Metliki. — 1. Jož. Bartoncelj-ovo iz Godežič (4660 gl.) v Loki.
 16. sept. 1. Ant. Drglin ovo iz Laniš (6282 gl.), — 3. Jak. Grat-ovo iz Gor. Kašlja (1756 gl.). — 1. Jak. Intihar-jevo iz Zevnika (1622 gl.), — 1. Ant. Miklič-ovo iz Mal. Mlačeva (2076 gl.), vse v Ljubljani. — 1. Jan. Furlan-ovo iz Slapa (2200 gl.), — 1. Fr. Nabergoj-ovo iz Podgriča (1960 gl.), obe v Vipavi.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k							
	Pšenicno	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšico	Ajde	Prosa	Sorsice
v Ljubljani	2.65	1.70	1.55	1.00	2.00	2.00	1.50	2.00
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—	—
v Loki	2.80	2.00	—	1.10	—	2.50	2.20	—
v Novomestu	2.50	1.90	1.50	0.90	2.50	—	2.00	2.30
v Sodražici	2.90	—	1.80	—	2.40	—	—	—
v Mariboru	2.60	2.10	1.85	1.20	2.60	2.10	—	—
v Ptujju	2.40	1.85	1.55	0.90	2.40	1.80	—	—
v Celju	2.70	2.00	1.80	1.20	2.40	2.50	2.00	—
v Celovcu	2.72	2.15	1.75	1.00	2.45	—	—	—
v Trstu	3.80	2.05	—	—	2.10	—	—	—
v Zagrebu	2.45	1.75	1.20	0.85	2.00	—	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	2.50	1.65	1.40	0.90	2.25	2.00	—	—
na Dunaju	2.85	2.20	1.50	1.00	1.95	—	—	—
v Peštu	2.65	2.04	1.60	1.06	2.24	—	—	—
v Pragi	2.95	2.50	2.10	1.45	—	—	—	—
v Gradcu	3.15	2.20	1.80	1.40	2.40	—	—	—

Tržna cena:

Reči	M e r n i k							
	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptujju
Masla funt	0.54	0.45	—	0.50	0.48	—	—	—
Špeha „	0.42	0.42	—	—	0.48	0.40	0.44	0.38
Leče mernik	3.—	—	—	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.25	—	—	1.00	1.20	1.80	1.00	0.75
Fižola „	3.30	—	—	—	2.90	—	—	—
Sena cent	1.25	1.20	1.40	1.25	0.80	1.80	1.20	1.70
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	21.0	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefunt	0.30	0.26	—	—	—	0.28	0.28	0.28
Teletine „	0.26	0.30	—	—	—	0.30	0.28	0.28
Jaje za 10 kr.	5	6	—	5	6	—	—	—

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

Telegrafske denarne cene

11. septembra.
 Papirna renta 71.70. — Srebrna renta 74.70. —
 1860letno državno posojilo 110 10. — Bankine akcije 979
 — Kreditne akcije 245.75. — London: 109.85. — Srebro
 104.10. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.81.

Špicerijsko blago.

A. Jurca v Ptujem,

dozdaj v Eckel-novi hiši, odslej pa
 v svoji na velikem trgu št. 70

s podružnico v Celju

priporoča svojo zalogo ravnokar na novo
 prišlega

**špicerijskega, materijskega, kolonijalskega
 in barvnega blaga.**

Najboljše sorte pravega štajarskega naravnega vina od več let, pravo žganje, najboljši likeri itd.

Zaloga moke iz parnih mlinov in domače. Kupuje in prodaja vse sorte žito, česplje, jabelka, krompir, poljsko seme in druge domače pridelke.

Preskrbuje gips za pojte, cement (za zunanjo lepšanje poslopij, čebrov za kovanje, stopnic, cevi za kanale itd.), opeko, ktere se ogenj ne prime, mergelj, kvarčni pesek, glino in šamoto, kolikor kdo želi, itd.; — sprejema zavarovanja zoper ogenj in na življenje.

Naročila od zunaj prihajajoča se izvršujejo najhitreje in natanko. (41-2)

Vino.

Jurij Dornik-ova

**zaloga olja
 v Trstu.**

Pošilja se s poštanim povzjetjem (Postnachnahme), s plačano colnino, voznino (poštino), posodo in vsemi drugimi stroški, do vsake postaje avstrijsko-ogrsko monarhije, od 25 funtov dalje. — Zapisniki cene se dobé zastoj in franko. (4-32)

Najlepši, najcenejši
 iz železa vlti

**spominjki
 (monumenti),**

krizi za altarje in veliki
 krizi za pokopališča,

izgotovi eni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vltite podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u.

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in njegovi zalogi križev (auf der Schmelz) nasproti vhodu pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisji se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vltimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisji in zapisji cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo. (9-27)

Zdravilske specialitete

Gabrijel Piccoli-jeve lekarne „pri angelju“

v Ljubljani.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo s poštanim povzjetjem — Stroške zavrtkov in pošiljanja trpé naročniki. — Prodajalcem se dajo navadni odstotki.

(32-6)

Za Kranjsko edina zaloga sledečih reči:

Izkuha iz Kine in Koke. Najboljši do zdaj želodčni liker (pijača). Ta izkuha se dela iz kinske skorje in kokovega perja, oboje dobivam jaz najboljšje in prav iz vira, in tako mi je mogoče podati zdravilo, katero sme veljati za najboljše, ker pomaga zoper telesno slabost, izviraajočo iz razdražnosti čutnic; daljo pomaga zoper onemoglost in vtrujenost, ki zavira reproduktivno zmožnost, pospešuje tek krvi, prebava je in daje različnim delom in udom života novo moč in novo življenje.

Cena steklenice (fлаške) 80 kr.

Pravo norveško Dorševo olje iz ribje masti, katero dobivam naravnost iz Bergena na Norveškem. Posebno se rabi ta bergenska Dorševa ribja mast zoper revmatične bolečine, putko, zlasti pa zoper škrofeljne, pljučno sušico in jetiko, zoper začasna izpušcanja in trpljenje čutnic.

Cena izvorne flašice 80 kr.

Voda iz lankasterskega limbarja. To vodo v elegantnih krogih tako zelo rabijo, da bi bilo od več jo še posebno priporočati. Treba nam je le tiste, ki jo rabijo, opomniti na to, da si zberó prav dobro sorto. Raba in skušnje so pokazale, da je najboljša sorta tista, ki je znana pod imenom lankasterska limbarjeva voda. Ona dá koži leskečo belo barvo, je varuje prezgodnjih gub in hipoma pogladi grbe. Očisti je tudi raznih madežev in mozoljčekov, in zaceli pike, ki se naredé vsled suše. Z eno besedo, prav zaklad je za ličenje, zato jo žentstvo, kteremu

je na telesni lepoti kaj ležeče, s pridom obrajta in rabi.

Steklenica te vode velja 1 gold.

Izkuha iz skorje tamanske, zeló okrepčevalno zdravilo zoper nakopičenje žolča in gnilobo, katero razžene, ako se jemlje po malem; ako se ga pa vzame več, goni brez bolečin in težav prav lahko naprej, zato svetujejo zdravniki to zdravilo zlasti tam, kjer bi bila druga enaka zdravila prebuda. Pri prisadu v drobji in pri različnih mrzlicah za vedno žejne bolnike pač ni prijetnejše pijače.

Steklenica velja 40 kr.

Gotovo zdravilo za mrzlico, zanesljiva pomoč pri mrzlicah različne vrste. Da pomaga, to je dokazana resnica, o tem se prepriča vsak bolnik, ki ga rabi. Mrzlica, po tem pripomočku ozdravljena, se ne povrne in ne čuti se nobenih slabih nasledkov.

Cena steklenice 80 kr.

Za zobé in zobno mesó. Ako hočeš biti zdrav in lep, moraš imeti snažna usta in čiste zobé. Če se zobje vsak dan ne snažijo, dajo od sebe neprijeten, večkrat zeló hud duh, dobé črno ali umazano barvo in začno gnjiti tako, da boló in ne služijo več. Nasledek tega je slaba prebava in shujšanje. Vsemu temu pomaga vsakdanja raba moje vode za usta in moke za zobé; oba krepčata zobno mesó, ohranita sapi dober duh in zobem lepo naravno barvo in branita gnilobi in riji zób.

Cena steklenice vode za zobe 60 kr., škatljica moke za zobe velja 40 kr.

Kipeča moka (Brausepulver) škatlja gl. 30 kr.
 Borovniško žganje, flaša „ 50 „
 Repinčovo olje za ohranjenje las, flaša „ 50 „
 Života esencija, flaša „ 10 „
 Životni balzam po Seehoferji, flaša „ 10 „
 Mandeljnova moka (namesto žajfje) za lepšanje in ohranjenje kože, flaša „ 10 „
 Po vsem svetu znane Menotti-pastile, gotovo sredstvo za kašelj, škatlja „ 75 „
 Oksfordska esencija, c. kr. izkl. priv. S to imepitno esencijo sev enem

trenutku ozdravi najhujša zobna bolečina, flaša „ 50 „
 Prava Seidlitz-eva moka, škatlja „ 80 „
 Paljanovi sirup iz Florence, zdravilstvo za očete gospodarje, ali domači zdravnik, flaša 1 „ — „
 Rajževa moka, ekstrahna, nježnim konsumentovkam priporočena za najboljšo sorto, prijeten duh in nizka cena, 1 škatlja „ 40 „
 — 1 paket „ 10 „

Da se varujejo vsakega ponarejenega blaga, prosijo se naročevalci, da se pri naročevanju obrnejo naravnost na lekarno

Piccoli „pri angelju“, dunajska cesta št. 79 v Ljubljani.

Natisnili Blaznikovi de diči v Ljubljani.